

CATALUNYA SOCIAL

Any IV. Núm. 177

15 cèntims

20 setembre de 1924

PUBLICACIÓ
SETMANAL

REDACCIÓ I ADMINISTRACIÓ:
CAMEROS, 3 (Passatge Orfeó Català) BARCELONA

APARTAT 273
TELÉFON 1114

Exàmens de setembre

—Ja estàs ben animat?

—Sí, noi: com que han apujat les hortalisses, confio que els catedràtics no prodigaran les carbasses.

El regnat de la violència

L'assassinat d'En Matteotti, socialista, ha anat seguit del d'En Casalini, feixista; i aquest, de repressàlies dels camisa-negres a Milà, Roma i Bolonya. I encara segueix i s'anuncia amb més intensitat un seguit de violències i crims; va Itàlia potser cap a una guerra civil com algun diari vol endevinar? Perquè ja no és l'actuació dels feixistes contra els socialistes solament, sinó fins i tot contra els qui essent perfectament de tipus conservador no han fet mai acte d'acatament a En Mussolini, com el *Corriere della Sera*, de Milà, com *La Stampa*, de Torí, etc.

I és que la violència engendra només que violència. I és que la violència no constitueix mai cap solució normal dels problemes d'Estat ni de la societat. Tota violència tendeix per la seva naturalesa a provocar una reacció violenta; i sols el cansament i el desgast deguts al propi esforç violent arriben a normalitzar les coses donant un punt de repòs als fatigats per la força mútuament exercitada.

Res violent no dura, deien els antics. I el feixisme italià no sabé lliurar-se a temps d'aquesta tara de la violència; al revés, arribà amb ella fins a la reforma de la llei electoral, i fins a unes eleccions model de tota mena de violències encobertes amb formes legals, i fins a la formació d'un simulacre de Parlament que ha nascut mort i pot funcionar amb molta dificultat. I per això el feixisme, amb tots els seus èxits en reformes administratives (perquè no hi ha cap dubte que els ha obtingut i molt importants), no ha aconseguit normalitzar les coses perquè no ha sabut allunyar l'ambient de violència de què sempre s'ha vist envoltat i que no ha procurat apartar sincerament del seu camí el geni prou clar d'En Mussolini. I per això no ha vingut la pacificació dels esperits, el sedant dels ànims apassionats, la pau interior del poble italià.

El Duce ha vist això potser un xic tard. És veritat que en certes actuacions del mateix sembla restar un xic allunyat d'aquesta atmòsfera de força bruta que ha envaït durant molt temps els carrers de les ciutats italianes. Però, per altra banda, també és cert que el propi Mussolini no s'ha pres l'interès que es devia pendre per acabar amb aquest estat de coses i fins ha parlat un llenguatge un xic distint als agents personalíssims seus dels altres feixistes, potser pensant que algun dia li podria ésser útil aquesta força la destrucció de la qual ara se li demanava!

Arribarà tard? Els elements addictes a En Farinacci, el representant més caracteritzat dels feixistes violents, es separen del dictador, al mateix temps que se'n separen els esperits més equilibrats, malcontents uns i altres de l'actuació ambigua del Duce en aquest aspecte de la seva política.

Mots del dissabte

**Ço que va dir i ço que
no va dir Lleó XIII sobre
les associacions obreres**

(Acabament)

Prosseguint el Pontífex en sa dissertació sobre l'oportunitat i el dret de formar les associacions obreres, després d'haver condemnat amb duríssima frase l'opressió de fer entrar per força els obrers en les associacions anticristianes, i de proclamar que en absolut devien escollir-se, entre elles i les associacions obreres catòliques, aquestes últimes (ço que, com veiérem la setmana passada, no exclou la solució de la defensa individual de l'obrer cristià contra l'associació revolucionària, i per tant manté a les associacions obreres catòliques el caràcter de molt recomanables però no estrictament obligatòries, propi a les institucions creades per l'Església) es posa en el paràgraf que segueix a lloar amb caloroses paraules unes associacions obreres que són tot el contrari de ço que els sindicalistes volen, estimen i proclamen: els patronats obrers.

Es el paràgraf més llarg del capítol de l'associació obrera i es veu de seguida que son augst autor s'hi complagué d'especialíssima manera, ço que ens il·lustra una vegada més sobre la intenció pontifical que no sembla pas propícia a donar gaire satisfacció als sociòlegs que proclamen dogma de fe l'exclusivisme obrer dels sindicats, i que han arribat a trobar la fórmula d'aquesta intangibilitat en la frase, tota plena de superstició marxista: *sindicat pur*. "Molt de lloar són aquells dels nostres que... proven com podran... millorar la sort dels proletaris, i fent-se sos protectors,.... suavitzar amb l'equitat els vincles que uneixen entre si els amos i els obrers... S'esforcen altres [homes excellents] a congregar en convenients associacions les diverses classes d'obrer, els ajuden amb llur consell i amb llurs béns... Donen ànim i estenen a ells llur protecció els Bisbes, i sota llur autoritat i auspicis molts individus de la Clerecia tenen cura de subministrar als associats quant a la cultura de l'ànima pertany. Finalment no manquen catòlics molt rics que fent-se, en cer-

ta manera, companys dels obrers, s'esforcen, a costa de molts diners, per establir i propagar en molts llocs aquestes associacions, amb l'ajuda de les quals i amb llur treball puguin els obrers procurar-se, no sols algunes comoditats en el present, sinó també l'esperança d'un honest descans en l'esdevenidor." El Papa aprova i encoratja decididament aquesta forma d'associacions — que com es veu són tot el contrari dels sindicats, de les associacions de guerra, de lluita social i de vaga. Diu que concep "bones esperances en el futur, si aquestes associacions van constantment en augment" i reclama que "protegeixi l'Estat aquestes associacions" Com es veu, el sentit del paràgraf és de debò anti-sindicalista, és contrari totalment a les associacions de lluita de classes. Les associacions obreres protegides i sobretot *protegides per catòlics molt rics* són les que mereixen dels revolucionaris i dels aspirants a revolucionaris aquella increpació tan comú en certs portaveus sindicals: "*indecentment grogues!*"

El paràgraf que ve a seguit parla del reglament i organització interna de les associacions obreres, dient que a la facultat d'associar-se els ciutadans correspon la de determinar la forma constitutiva i manera de governar-se aquelles amb relació amb els fins que persegueix, i entrant a parlar d'aquests fins de l'associació obrera comença declarant una cosa que és també una negació rodona que siguin els interessos materials ni professionals ni la dignitat de classe, etc., el fi principal d'ella, del contrari degenerarà en societat d'altra naturalesa, hostil o contrària a l'Església. "*Es claríssim que a la perfecció de la pietat i dels costums cal atendre COM A FI PRINCIPAL i que aquest ha d'ésser, abans que tot, el qui regeixi íntimament l'organisme social. Perquè del contrari degenerarien en altra mena de societats i poca cosa més valdrien que les associacions en què cap compte no es sol tenir de la Religió*". I a seguit resumeix en frase brillant, eloqüent i claríssima tota l'espiritualitat que vibra en l'Encíclica, en aquesta Encíclica a la qual gosen invocar sacrílegament alguns que amb la pistola a la butxaca i la ràbia al cos i la bojer al cervell han maculat, darrera una esgarriada il·lusió de defensa obrera, les seves mans i la seva honradesa, i han fet perdre a tants d'altres, i a ells mateixos, la vida i l'ànima; aquells dels qui he dit moltes vegades que la sociologia els havia fet perdre la moral. "Endemés — diu Lleó XIII — QUÈ IMPORTA A L'OBRE Haver-se fet ric amb ajut de l'associació, si per manca de sa

NUTRICIÓ PRÒPIA CORRE PERILL DE PERDRE'S LA SEVA ÀNIMA?" I ja no deixa aquesta idea fins al capdavall del capítol, refermant-la amb les sentències de Jesucrist inspiradores d'aquella doctrina: "*De què aprofita a l'home guanyar tot el món si perd l'ànima?*" i "*Cerqueu primer el regne de Déu i la justícia i totes aquestes coses us seran donades d'escreix*", paraules vives de l'Evangeli que ens retornen a la persona típica de l'obrer cristià conscient abans que de sos drets, de sos deures, humil i confiant en la Providència, de què venim parlant fa alguns articles.

Tot aquest apartat, l'últim del cap. X, tracta, com dic, dels *finis* de l'associació obrera, i ve't aquí, doncs, de què parla: de la *perfecció de la pietat i dels costums* com a *fi principal*; de la *instrucció religiosa*: "*doni's moltíssim lloc a la instrucció religiosa*; que cadascú conegui els deures que té envers Déu, que sàpiga bé ço que ha de creure... i amb especial cura se l'armi contra les opinions errades i el diversos perills de corrupció". El text restant demana encara que s'exciti a l'obrer a donar a Déu el culte degut; i amb exhortacions de fidelitat a l'Església i als Sagraments tanca el paràgraf i el capítol. Són, doncs, associacions de lluita social, de reivindicació de classes, de defensa preeminent d'interessos materials, són associacions plenes d'esperit de vaga i coacció, les que deriven de l'Encíclica?

El capítol XI o penúltim, és dedicat a l'associació i porta aquest títol, tan llarg com expressiu: *Les relacions entre els associats essent com és la religió el fonament de les lleis socials*; i també s'hi conté nodridora doctrina. Al primer paràgraf toca la qüestió més candent: la dels conflictes entre obrers i amos, i ve't aquí el que diu: "*Per el cas en què algú de la una o de l'altra classe (d'amos i d'obrer) creïes que se li havia mancat en quelcom, ço que seria més de desitjar és que hi hagués en la mateixa corporació barons prudents i íntegres, a l'arbitri dels quals correspongués, per virtut de les mateixes lleis socials, dirimir la qüestió.*" El Pontífex parla d'arbitratge, en la idea del qual van compreses les comissions mixtes. Els qui no conceptuen que l'obrer tingui altre mitjà de defensa que la vaga, deuran considerar que el Papa els deixa... indefensos. "Es deu també amb gran diligència proveir que a l'obrer en cap temps no li manqui treball en abundància" (tasca dels patrons o de les associacions de patrons) "i que hi hagin subsidis suficients per a socórrer la necessitat de cadascú, no sols en els accidents repentins o fortuits de la indústria,

sinó també quan la malaltia, la vellesa o altra desgràcia pesés sobre algun." I afegeix: "*Amb aquestes lleis, si es volen acceptar, bastarà per a preveure a la utilitat i benestar dels més pobres.*" Us aneu fixant, lectors, en el sentit, en el to, en el caràcter, en l'esperit general de l'Encíclica immortal de Lleó XIII? Posant-vos la mà al cor, us sembla que encoratja gaire a aquells qui la invoquen volent fer creure, com si no fos ben fàcil consultar-la, que empara Lleó XIII les pràctiques, les doctrines i la literatura de la violència social?

"La solució bona — diu per últim en el paràgraf segon i darrer d'aquest capítol, que pot considerar-se un veritable resum doctrinal —, la donaran els obrers cristians si, units en societat i *valent-se de prudents consellers* (no havien quedat els sindicalistes en què els obrers conscients de llur dignitat es bastaven a si mateixos? No és aquesta la pura filosofia sindical?) *entren pel camí que, amb singular profit d'ells i públic* SEGUIREN LLURS PARES I AVANTPASSATS". El camí que amb profit privat i públic seguien els pares i avantpassats no és, no pot ésser altre que el del *Gremi*. Aquest és el meu, precisament! (1). I remembro novament que els gremis eren associacions *patronals*, fundades a base d'un sòlid esperit de *casa* (i no cal dir de pietat), subvenint el gremi als objectes de benestar dels obrers i dels amos mateixos, als quals objectes la casa per si sola no abastava. El Papa fa aquí una crida poderosa a l'exercici de les virtuts cristianes i al mòbil sagrat del *Compliment del deure* (mòbil ben antisindicalista, segons altres vegades hem demostrat) dient que "*la benevolença dels ciutadans s'inclinarà espontàniament als obrers que vegin laboriosos i modestos, als qui es sàpiga que AVANTPOSEN l'equitat a la ganància I EL COMPLIMENT RELIGIÓS DEL DEURE A TOTES LES COSES.*" Aquesta última frase, raig de llum emanant del centre mateix del sol de la Moral cristiana, il·lumina el sentit general de l'Encíclica i il·luminarà especialment el fragment que segueix, que és l'últim que el Pontífex dedica a l'associació obrera, venint després ja el breu capítol XII que és la conclusió de la Lletre Apostòlica. Aquest fragment ve a ésser un corollari on s'assenyala un altre avantatge de l'Associació obrera catòlica segons l'esperit que exposat queda: l'ésser, diríem, un *port de refugi* per als altres obrers que viuen allunyats de la fe i dels costums

(1) Vegi's la meua conferència *El sindicat i el casíno* (1923).

cristians, sobretot per els que afligits alhora per l'opressió de patrons inhumans i cobdiciosos sofreixen també alhora l'opressió de les associacions obreres no cristianes. Essent un corollari ja es comprèn que no ha de contenir aquesta part doctrina diferent de la que explica en la totalitat dels capítols X i XI sobre els principis, caràcters, mitjans i finalitats de l'associació obrera catòlica (2).

"D'on s'ha d'esperar finalment la salut". Tal és el títol del breu capítol darrer de l'Encíclica *Rerum Novarum*. Una sola sentència sintetitza el final i tota l'obra: "*Posi tothom la mira principalment a restaurar els costums cristians, sense els quals aquestes mateixes armes de la prudència, que es pensa que són molt a propòsit, valdran molt poc per aconseguir el bé desitjat.*"

Poden doncs els sindicalistes proclamar tant com vulguin, en aquest corrent actual de superstició marxista, l'eficàcia màgica de l'associació, com una panacea que guareix tots els mals (i, cosa rara, tots els mals dels obrers revolucionaris com els mals dels obrers cristians!) Nosaltres sabrem sempre que aquesta associació obrera si no és amb costums cristians valdrà molt poc per aconseguir pau i justícia social que són els béns que es desitja. I ja direu, lectors, si la condició d'obligatòria s'avé gaire amb els costums cristians, essent així que la tal condició requereix per fer-se efectiva un personal... executiu que entra per dret propi en la designació d'"homes malvats" amb els quals

Lleó XIII prohibeix als cristians terminantment d'ajuntar-se.

Creiem, doncs, que poden compendiar-se les ensenyances de l'Encíclica en la qüestió de l'associació obrera, en els següents punts:

1. Són norma general de tota defensa obrera aquests preceptes: a) abstenir-se de la força; b) jamai no armar sedicions; c) jamai no ajuntar-se amb homes malvats. (Cap. IV.)

2. Per a la solució del problema social són indicats com a mitjans humans (a part dels sobrenaturals) els següents: 1. Acció de l'Estat (Cap. VI); 2. Protecció obrera que comprengui els béns de l'ànima de l'obrer; descans unit amb la religió; béns temporals (Cap. VII); 3. Salari equitatiu (Cap. VIII); 4. Difusió de la propietat privada (Cap. IX), i 5. *Associacions d'obers* (Caps. X i XI).

3. Les associacions obreres en les quals es complau el Pontífex són encaminades a *socórrer els necessitats i escurçar distàncies amb els patrons. Abarquen ordinàriament socorsos mutuels, viduetat, orfandat, malaltia, accidents, patronats per a nois i per a vells.* (No parla dels objectius sindicalistes: reivindicacions, lluita de classes, etc.)

4. El Pontífex *veu amb goig* que es formin aquestes societats i *desitja que creixin*; diu que són *oportunes* i que *hi ha dret* a formar-les. (No diu que sigui un deure, ni que siguin obligatòries, ni rigorosament i absolutament necessàries, ni obligatòries moralment, ni que incorri en cap mena de falta l'obrer que no hi entri.)

5. El dret de formar aquestes societats és natural a l'home. (El dret sí, però el deure, no. El formar-les és *concedit* pel dret natural, però no *preceptuat*.)

6. No poden ésser respectades les associacions que pretenguin expressament anar contra la prohibat, la justícia i el bé de l'Estat.

7. Es una *injusta i intolerable opressió* la de les associacions obreres que, amb una organització que no s'adiu bé amb el nom cristià i el bé dels Estats, acaparen totes les indústries i obliguen als que no s'hi volen associar, a pagar sa resistència amb la misèria. Cal llibertat-se d'aquesta opressió, sots pena de posar en perill imminentíssim el summe bé de l'home: la Religió.

8. Per a defensar-se d'aquesta opressió convé que els obrers catòlics formin associacions pròpies. Per tant, el fi d'aquestes associacions d'obers catòlics no és el defensar-se dels patrons, sinó dels revolucionaris.

9. La defensa dels obrers catòlics contra les associacions d'obers revolucionaris per mit-

(2) Diu així aquest fragment: "D'aquí es seguirà també aquest avantatge: que es donarà no petita esperança i àdhuc possibilitat de remei a aquells obrers que viuen o menyspreada la fe cristiana, o amb costums estranys a qui la professa. A la veritat, entenen aquests moltes vegades que els han enganyat amb falses esperances i vanes il·lusions, perquè són molt inhumanament tractats per amos cobdiciosos que no els estimen sinó en la mesura del lucre que amb llur treball els produeixen; que en les societats on s'han ficat en lloc de caritat i amor hi han discòrdies intestines, companyones perpètuas de la paupertat quan a aquesta li manquen la pudícia i la fe. Quebrantats d'ànim i extenuats de cor, quant voldrien molts d'ells veure's lliures de servitud tan humiliadora! Però no s'hi atreueixen perquè els ho destorba o el respecte humà o la temença de caure en la indigència. Ara bé, per a salvar a tots aquests, no cal dir quant poden aprofitar les associacions dels obrers catòlics si als que vacillen els inviten a llur si, aplanant-los les dificultats, i als peneditos els admeten en sa confiança i protecció". Fonamentats en la doctrina precedent podem, a plena veu, afirmar que en el pensament pontifici ni aquell *convit* vol dir coacció ni aquesta *protecció* és mitjançant l'ús de pistola, com de molt bona gana voldrien entendre-ho certs sindicalistes que jo sé.

jà de les associacions cristianes no exclou la defensa individual dels obrers que estiguin en circumstàncies propícies o es sentin prou forts, amb l'auxili de la Providència, per a resistir amb valentia, àdhuc isolats, contra les associacions revolucionàries.

10. Per tant, és obligatori de refusar el nom a les associacions revolucionàries (i ho és en virtut de la moral fonamental de l'Església). Ço que no pot ésser obligatori sinó voluntari, és la inscripció a les associacions cristianes. L'associació obrera catòlica és *recomanada no imposada*.

11. Són especialment recomanats els patrons obrers i tota obra de protecció dels rics a favor dels obrers. (Doctrina antisindicalista pura. Els sindicalistes consideren la protecció com a atemptatòria a la dignitat obrera).

12. "Fi principal de les associacions obreres catòliques és la perfecció de la pietat i dels costums." "Del contrari, degenerarien aviat en altra mena de societats."

13. "Què importa a l'obrer haver-se fet ric

amb ajut de l'associació, si per manca de sa nutrició pròpia corre perill de perdre's la seva ànima?"

14. Per al cas de conflicte entre obrers i patrons, és de desitjar que es confiï a l'arbitratge de barons prudents i íntegres. (Arbitratge: acció *indirecta*; oposada a *vaga*: acció directa).

15. Cal que els obrers cristians segueixin el camí de llurs pares i avantpassats. (Aquest camí no pot ésser altre que el del Gremi: associació jeràrquica, d'esperit familiar, a base religiosa, educativa i mutualista).

16. Preposant el compliment del deure a tota altra cosa, s'atreuran els obrers cristians la benevolença dels ciutadans, i les associacions que formin seran port de refugi per als desenganyats, els oprimits i els tractats injustament. (Aquest corollari exclou, naturalment, la coacció en totes ses formes.)

Un altre dia parlarem de ço que diu l'Encíclica sobre la vaga.

R. RUCABADO

RÈPLICA

El dret de sindicació

Al Sr. R. Rucabado

El senyor Rucabado m'ha fet l'honor de contestar el meu article, però he de confessar sincerament que no m'ha convençut. Ja sé que és inútil insistir, però sia'm permès de fer alguns comentaris a les afirmacions contingudes en la seva resposta.

No pretenc donar lliçons a ningú, però em permetrà el senyor Rucabado que li digui que és impossible que ens entenguem perquè no se situa bé. De vegades a través del brancatge veiem enllà de l'horitzó muntanyes enormes i si ens situem dalt d'un monticle i podem estendre lliurement la mirada, ens adonem que no són muntanyes sinó núvols.

Ens retreu els mots despectius que els sindicalistes apliquen als obrers que no es volen sindicat. En Cambó ha parlat de les planes estant d'un estimat diari local del feixisme i ha declarat en començar que deixaria de banda totes les anècdotes i els fets que no tenen res a

veure amb l'essència del moviment feixista. D'aquesta manera és com s'han de tractar les coses. El sindicalisme, senyor Rucabado, no és una anècdota, sinó una força, una organització, una realitat, que està estesa arreu del món. Davall, doncs, del gra d'arena dels prejudicis i situï's al cim d'una muntanya, des d'on es pugui veure el problema de la sindicació amb tota la seva complexitat.

El senyor Rucabado parla de l'amenaça de mort, del costum de matar els obrers a trets de pistola, i suposo que tot això no ho diu per mi, perquè jo, en defensar el dret de sindicació, no afirmava que s'havien d'emprar aquests procediments impropis d'homes cristians. Per què, doncs, retreu totes aquestes coses? Què té que veure la sindicació amb aquestes anècdotes purament locals? Es que per exemple a Anglaterra, es maten els obrers que no es volen sindicat? No hi ha en aquella gran nació organitzacions obreres que funcionen dintre de la llei?

El senyor Rucabado ens parla de les incidències de la sindicació local, però no de la sindicació general. De fet no ataca la sindicació, sinó únicament un aspecte.

Dels fets vergonyosos esdevinguts a Barcelona no en són responsables els obrers sindicats sinó un petit escamot de desenfeinats que volien viure amb l'esquena dreta.

Si els governs haguessin volgut que els directors del sindicalisme actuessin dins la llei, ho haurien fàcilment aconseguit. En comptes de perseguir els vividors que pertorbaven la vida econòmica de la ciutat, els rebien amb gran consideració al ministeri de la Governació. No sap el senyor Rucabado que els sindicats han estat instruments polítics? I perquè en aquells temps tràgics els obrers eren morts a trets pels carrers, hem de condemnar la sindicació? Blasmem els polítics que varen tolerar que es cometessin tants crims a la nostra ciutat, però no els obrers honrats que se sindicaven amb el dret legítim de defensar llurs interessos.

Es que creu el senyor Rucabado que és necessari l'assassinat per aconseguir que els obrers se sindicuin?

L'esperit del senyor Rucabado és un petit rierol que únicament reflexa els arbrissons que creixen al marge. No veu els arbres de soca corpulenta que estenen les branques garrides dalt de la carena resistint l'escomesa del vent.

Diu el senyor Rucabado que no es pot anomenar egoista un obrer que amb esforç i constància devingui un petit propietari i que estigui content de la seva sort. Naturalment que no. El que deia jo en el meu article és que s'han de sindicat tots els obrers, car d'aquesta manera els uns ajuden als altres.

El senyor Rucabado nega que un obrer isolat, d'esperit conservador, vingui obligat a sindicat-se per cooperar al bé dels altres. Són seves aquestes paraules. No revela aquesta afirmació un egoisme? Vol el senyor Rucabado que es sindicuin únicament els desesperats, els que es moren de fam, els explotats, els que no poden fer triomfar els seus drets? La solidaritat social no consisteix en ajudar-se mútuament? Com podem, doncs, aconsellar que l'obrer que té un reconet, com vostè diu, no vulgui ajudar a aquells que no el tenen?

Ens parla el senyor Rucabado de l'eficàcia del bon exemple i de la vida recta i austera dels bons obrers. Què té que veure això amb la sindicació?

Creu el senyor Rucabado que el patró que

explota els seus obrers, ho fa perquè aquests són dolents i immorals? Deixarà d'explotar-los si són bons i austers? El patró que explota és perquè no té consciència i, per tant, per ell no té cap valor ni l'austeritat ni la virtut. Objectarà que hi ha patrons bons que estimulen els obrers dignes i honrats. Certament. Però, perquè existeix un nucli de bons patrons, deixaran els obrers d'organitzar-se per a defensar-se dels dolents?

El senyor Rucabado voldria que els patrons fossin uns patriarques que protegissin els obrers i que aquests sabessin conviure harmònicament amb ells. Molt bé. Aquest és un ideal molt bonic; però quan els patrons siguin sants podrem exigir que els obrers siguin àngels.

El senyor Rucabado fa una afirmació que dona molta llum i el situa en aquesta qüestió. Aquest obrer isolat, exclama, que vostè diu (es refereix al meu article), que vostè diu que jo he creat posant-li la meua pròpia ideologia i fent-lo girar a l'entorn dels meus propis prejudicis, *sóc jo mateix*.

El senyor Rucabado, imitant aquell rei francès, exclama: L'obrer sóc jo. No, l'obrer no és vostè, senyor Rucabado. Perquè vostè no es considera explotat i pot satisfer les necessitats de la vida, creu vostè que tots es troben en el mateix cas? Jo no sóc obrer ni visc sotmès a cap patró i no obstant comprenc les necessitats dels obrers i sento en la meua carn els seus dolors.

El senyor Rucabado s'ha molestat perquè vaig qualificar d'egoista la seva actitud enfront la sindicació, però per poc psicòleg que hom sigui en el fons s'hi endevina un individualisme exagerat i un egoisme.

Negarà el senyor Rucabado que fins fa poc hi havia dependents que guanyaven vint-i-cinc duros, i amb aquest sou misèrrim havien de mantenir la dona i els fills?

Negarà que els pobres meritòris passen uns mesos sense cobrar, i després de treballar de franc se'ls assigna un sou de cinquanta pessetes? I se'ls exigeix que sàpiguen llengües, taquigrafia, mecanografia i comptabilitat.

Pot negar el senyor Rucabado l'explotació indigna a la qual estaven sotmesos moltíssims obrers? Qui ha millorat la seva situació? Els sindicats.

Si el senyor Rucabado no admet la sindicació, podria dir-nos què han de fer els obrers per a fer respectar els seus drets!

El senyor Rucabado acaba l'article amb un paràgraf patètic. Ja sé, senyor Ventalló, diu, que vostè no portarà son judici amb el rigor

lògic de trobar justa contra el meu egoisme la pena de mort.

No crec que el senyor Rucabado tingui el dret de fer aquesta insinuació. Es que creu el senyor Rucabado que els partidaris de la sindicació tenim ànima de pistoler? Potser nosaltres som més humans que aquells que creuen que els obrers que tenen un reconet no s'han de sindicar.

Reconec que vostè té el dret de no sindicar-

se si no creu en l'eficàcia de la sindicació. Però no negui aquest dret a aquells que són partidaris de les organitzacions obreres. Si de Roma ens ve la condemna dels sindicats, exclamarem amb Sant Agustí: *Roma locuta, causa finita*. Mentre no arribi la condemna, podem discutir les opinions personals dels escriptors que pretenen convertir-les en dogmes.

JOAN VENTALLÓ

La solució de tots els problemes

Mai el món no ha estat una bassa d'oli, ni és tampoc aquest el seu destí, però no menys cert és que avui com mai es mostra amenaçat i desfonamentat per una pluja de passions, malures i dissorts que semblen voler acabar amb tot quant legítimament estimem sobre la terra. Pluja demanen els pagesos davant l'espantosa sequedat que reseca les entranyes de la nostra terra, fent-la estèril i recobrint-la d'una secor esgarrifosa. Prou intransigències del burgès demanen els obrers aplanats per l'organització d'un segle de transició i de revolta. Prou tirania obrera clamen els patrons acorralats pels qui creuen en un progrés obtingut a base de la Star i la revolta; vida exemplar en els homes de govern dels pobles, ansien els que encara senten les necessitats de la humanitat extraviada...

Quants i quants, infiltrats d'unes teories "modernistes", pretenen endegar totes aquestes coses amb les escasses forces de què disposa l'home i amb mesures socials i filantropies purament humanes, impossibles de realitzar sense l'existència d'una ordinació espiritual superior. Abans tothom ho demanava al cel i les coses no anaven malament com ara. Em contava l'altre dia un senyor que per a administrar les seves hisendes ha viscut molts anys entre pagesos, que força anys enrera i en cas de sequedat persistent com l'actual, recorda haver vist processons en les quals es demanava al cel pluja i tots els circumstants anaven amb paraigües, tal era la fe dels nostres avis que mai (segons tradició) no s'havia vist enganyada i avui dissortosament desapareguda per un mal entès excés de saviesa.

Prou es fan ara també algunes pregàries o rogatives, però al cap de cinc minuts i a pocs

metres de la mateixa capella ja sentireu un reneq que talment atrau un càstig de Déu.

Referint-nos ara a la qüestió social, també demanen, potser, els patrons ajut a llurs crítiques situacions, però no tenen escrúpol a portar una vida de desordre i corrupció donant mal exemple a llurs treballadors i fills, portant-los pel camí del vici i la depravació que privarà, en un demà, d'homes per governar i defensar la pàtria, i permetent a llurs filles que es vesteixin de manera que costi distingir-les d'altra mena de dones, matant així la seva espiritualitat i amb ella tot el tresor de l'ànima femenina.

Passa de faisó semblant, amb la classe obrera. Els pares ensenyen a llurs fills amb la paraula i l'exemple el camí dels odis i vicis. La mainada proletària creix amb aquests dos crancs rosegadors i els seus efectes s'han mostrat ja ben palesament en la ciutat nostra amb les últimes lluites socials, i Déu vulgui que un dia no ho veiem pitjor encara.

Estranyeu, doncs, que les pregàries per la pluja, per la pau social i per tots els grans problemes de la vida moderna, no tinguin aparentment cap eficàcia? Creieu que enganyareu a Déu amb bones paraules i després podreu mofar-vos d'Ell blasfemant i odiant? No serveixen les paraules solament; és necessari que amb fets demostrem la nostra submissió a les espirituals doctrines que ens han ensenyat i d'aquesta manera estarem en camí d'aconseguir totes aquestes coses que tant ens convenen; veurem restablerta la vertadera justícia i castigats els falsaris que és volen fer passar per enviats de cel...

JAUME MARXUACH

LA QÜESTIÓ VITAL

Dades estadístiques

La Inspecció General d'Estadístiques ens assabenta que el preu de les subsistències va pujant implacablement. Amb un any el número index acusa un augment de *set per cent*.

Això no vol dir que en alguns punts l'augment no discrepi, però en general, l'encariment de la vida és un fet innegable, esfereïdor, a tot Espanya. I el pitjor és que totes les probabilitats són que l'encariment continuarà. I no és pas que el Govern no es preocupi d'aquest fet alarmant. Ara mateix ha aconseguit una forta rebaixa en el preu del bacallà, deturar l'alça de l'oli i del sucre, lluita perquè la del pa sigui poc sensible, etc. Però el Govern, a qui fem amb gust aquesta justícia, oblida o no veu que la causa del general encariment radica primàriament, en la depreciació de la moneda, que ve a ésser el resultat de totes les causes de ruïna que pesen sobre l'economia nacional: la guerra del Marroc, la mala política aranzelària, els dèficits dels Pressupostos, les deficiències de l'administració, la política fiscal equivocada, les males collites, etc., etc.

I la depreciació de la pesseta no es cura pas amb retòriques, sinó amb mides i resolucions encertades i pràctiques.

Aquells que es creïen que la política aranzelària de sentit lliurecanviste afavoriria el comerç encara que empobris la indústria nacional, han sofert un desengany gros.

No és solament Catalunya la víctima d'aquesta mala política aranzelària. A Béjar hi ha deu mil obrers sense treball. Els viatjants que recorren la península tornen sense notes de venda, però han pogut veure que la crisi que aquí sofrim és verament nacional. Els centres mercantils de Madrid que es feren la il·lusió de lucrar amb la vigent política aranzelària, encara que fos a costa de la ruïna de la nostra indústria, confessen que s'han equivocat. La crisi també els perjudica de ferm.

I el mateix podem dir de les classes agrícoles que tant lluitaren en pro d'aquesta política aranzelària anorreadora de la indústria i afavoridora dels productes agrícoles. També confessen que s'equivocaren.

I és que la solidaritat de les forces econòmiques nacionals està per damunt de totes les càbales i de tots els prejudicis dels egoïsmes i de les escoles.

Aquestes lliçons de la realitat les aprèn tothom, i per això ens afalaga la idea que les aprendrà el Govern i en treurà les conseqüències pràctiques que entranyen.

Les estadístiques, quan són ben portades, són les grans lluminàries per a la governació de l'Estat.

I aqueixa estadística dels preus de les subsistències és de les poques que a Espanya gaudeixen de crèdit, perquè es basa sobre fets que atanyen a la butxaca i a la boca.

A. Z.

Del Bisbe d'Oriola

Per conèixer i estimar l'Evangeli i aplicar els seus principis a la societat fins a fer-los incrustar en la legislació, heu's aquí el que deu ésser base fonamental de la nostra acció social, fent comprendre al poble que l'Evangeli protegeix i vindica els seus drets amb major eficàcia i autoritat que els agitadors que l'exploren i en lloc de curar les seves llagues no fan altra cosa que irritar-les amb el vinagre de l'odi; que l'Evangeli ha predicat sempre la justícia i la caritat per als petits i els humils; que sols l'Evangeli converteix en deure sagrat que obliga a la consciència els deures socials; que els sentiments d'amor i fraternitat i de respecte sincer a la dignitat humana moren i desapareixen a mida que manca el sentiment cristià; i que no hi ha aberració més gran per conjurar i resoldre la present crisi social que allunyar-se del si de la Mare Església i refusar les solucions de l'Evangeli, ja que, com reconeixia Cabet (*Le vrai christianisme, Préface*), un dels cap-pares del comunisme, "si el cristianisme fos interpretat i seguit amb l'esperit de Jesucrist, si fos ben conegut i escrupolosament observat per la nombrosa porció de cristians que es troben animats d'una pietat sincera i que no tenen necessitat més que de conèixer la veritat per a seguir-la, aquest cristianisme, la seva moral, la seva filosofia, els seus preceptes serien suficients per establir una organització social i política perfecta, per lliurar la humanitat del dolor que l'aturmenta i assegurar la felicitat dels homes damunt la terra".

("La responsabilitat religiosa imposa al Bisbe l'acció social". Pastoral recent del Bisbe d'Oriola, Dr. Irastorza).

Apostolat social

(EPILEG)

L'obra del P. Basté davant el Patronat escolar de la Joventut Obrera de València, exposada en aquestes planes de CATALUNYA SOCIAL, verament alligona i posa de manifest el bé immens que a aquella formosa capital ha fet aital institució, no tan sols des del punt de vista moral, sinó també sota altres aspectes econòmics, socials i materials.

No recordo a punt fix, puix no tinc a mà les dades (que encara que les servava no he pogut retrobar), des de la fundació del dit Patronat fins ara, han passat molts anys, però crec no equivocar-me en dir que fa més de 25 anys que fou fundat, continuant la humil i profitosa tasca del benemèrit i abnegat Gregori Gea.

Pel Patronat han passat molts mils de nois, molts mils d'obrers, molts dels quals han constituït ja avui família i llurs fills, seguint les petjades dels pares, així mateix acudeixen al Patronat, cercant allí la instrucció moral, religiosa, cultural i econòmica, fent-se homes de profit per a la lluita per l'existència i portant llur esforç personal al bé de la comunitat.

La influència que el Patronat ha tingut per València, es té que remarcar així mateix amb major motiu en les actuals i passades circumstàncies, no tan sols en el que atany als principis religiosos del poble valencià, sinó també en la defensa dels principis fonamentals de la societat cristiana i en les lluites mal anomenades socials, amb motiu dels atemptats criminals entre patrons i obrers i entre sindicalistes i no sindicats.

Això fa que a València, més que en altres llocs de les terres d'Espanya, es fes témer que la llavor sindicalista, comunista o anarquista, tingués camp prou adobat per produir els fruits que, per desgràcia, s'han produït en diferents llocs de la Península com Catalunya, Aragó i Biscaia.

Cal recordar les lluites religioses que València ha presenciada. Cal recordar els màrtirs assassinats als carrers de València, quan la festa de la Verge Immaculada. Cal recordar les lluites campals fraticides, entre els partidaris de dos homes vulgars que volien explotar l'hegemonia en els negocis públics, armant els dos bàndols com a exèrcits, comanats els

uns per Blasco Ibàñez i els altres per Soriano, sembrant el terror i la malvestat de llurs conciutadans. Un governador civil catòlic, En Pérez Mozo, hi posà terme i remei.

A València, la llavor sindicalista anarco-comunista, no ha pres peu; l'acció directa sols s'ha deixat sentir en comptats casos i els seus autors i actors han estat forasters; les vagues no s'han produït amb aquella fúria i direcció com a altres terres hispàniques, i el treballador ha donat mostres de tenir més seny.

La classe patronal, però, tampoc ha estat a l'altura dels temps actuals i allí més que a Catalunya, el treballador (parlo en general) ha sofert més les conseqüències de la insuficiència de jornal i mitjans de viure, sense que això fos prou per a donar aquelles notes agudes i extremes, que, clamant a Déu, porten aparellada la venjança.

Dec fer constar que, si aquí a Catalunya es tractés al treballador com s'ha tractat a València, potser que tindrien explicació certs actes que ací tots havem hagut de presenciar.

Encara que enemic de les comparacions, cal remarcar la diferència entre ambdues regions per fer més patent la influència que té i ha tingut, en la formació de la classe treballadora de València, el Patronat escolar de la Joventut Obrera allí establert.

València no retrà jamai el tribut d'admiració i agraïment a l'obra del Patronat escolar de la Joventut Obrera; no tan sols per haver amb son esforç i direcció, omplert el buit que l'ensenyament oficial deixava, sinó també per l'obra magna del Patronat, l'obra post-escolar que és la més profitosa, allí on es forma la instrucció cívica, moral i religiosa de l'home de demà, emparant-lo quan més perills el volten i quan, abandonat en l'ambient de fàbriques i tallers, els exemples poc edificants fan que naufraguin tantes i tantes ànimes embrutides en el fang dels vicis i passions.

Si aquí a Barcelona i arréu de les poblacions importants de Catalunya, poguéssim tenir alguns patronats similars al Patronat escolar de la Joventut Obrera de València, de mica en mica aniria canviant l'ambient moral de la nostra joventut i fóra l'esperança del dia de demà.

L'exemple de Gregori Gea pot animar aquells cors magnànims que mai no falten entre nosaltres.

No ens queixem si l'onada anarco-comunista ens engull; serà per culpa nostra de no haver fet altra cosa que plànyer-nos del mal que veiem i restar quietes, esperant que es desenrotllin els esdeveniments amb estoica passivitat, sense posar de la nostra part el deure que tenim de fer bé al nostre proïsme.

A treballar, doncs! Qui sembla cull!

J. GUILERA VILLAREAL

Els responsables

La relaxació de costums que d'uns quants anys ençà s'observa arreu del món, accentuant-se més i més cada dia, produeix en l'ànima del qui sincerament abomina d'aquesta onada de pestilent i llord materialisme que tot ho envaeix i degrada, la trista i angixosa impressió que la humanitat retorna, lliurant-s'hi follament i desefrenada, als temps de l'odiós i satànic paganisme.

Innombrables són les causes que han induït a la immensa i diversa nissaga humana a bandejar i postergar de llurs costums tot allò que tenia un caient purament espiritual; fóra una tasca excessivament improba pretendre d'enumerar-les i analitzar-les d'una sola vegada; per ço ens guardarem d'intentar-ho tan sols, car les nostres forces són massa febles per a resistir tan feixuga càrrega, però sí que ens plaurà de comentar, més o menys difusament, les dues que, al nostre entendre, són les que més directament han influït — la primera per la seva passivitat i la segona per la seva activitat — a favor de la perversió humana.

De la primera devem culpar-nos-en tots aquells qui ens honrem amb el dictat de catòlics; de la segona sols deu culpar-se'n a un grup reduït en nombre, per bé que distingit i selecte en qualitat.

Havem dit que de la primera devem culpar-nos-en tots els qui havem complaença d'ostentar l'honorable qualificatiu de catòlics, perquè

entenem que no havem pas acomplert en diverses ocasions el nostre deure d'imitadors de les ensenyances de Crist, amb aquell zel, fermesa i constància que deuria ésser tothora la nostra característica.

Havem vist com de mica en mica anaven quedant deserts els nostres centres d'esbargiment i cultura, així com també els temples on és practicat el culte de nostra santa religió, a l'ensem que, per contra, havem vist augmentar escandalosament els cataus de vici i corrupció, i en comptes d'apressar-nos a esmenar una tan funestíssima desviació emprant a l'objecte tots els mitjans que el nostre amor de catòlics ens suggerís, havem romàs negligents i descuidats, per no dir indiferents a tot.

I ve-us ací que la nostra imperdonable deixadesa — motivada, més que per altra cosa, per la manca d'unió i compenetració en què vivim, malauradament, els elements addictes a la religió — ha permès que els homes devinguessin esclaus altra vegada dels vicis més repugnants i de les passions més folles.

Hem dit que de la segona causa sols deu culpar-se'n a un grup no gaire nombrós, per bé que distingit i selecte, i en dir això ens referim a algunes persones intel·lectuals i científiques que avui en dia figuren en el primer full del cartipàs. Aquests senyors, que tant de bé podrien fer a la humanitat presentant llurs avenços i invents com a cosa providencial, és a dir, com a instrument demostratiu de la infinita grandesa de Déu, es complauen a nodrir els errors i equívocs d'aquella fent-li creure que ells han escatit amb èxit sorprenent tots els secrets que la ment humana desconeixia i han pogut comprovar que en el món no hi ha més ésser sobrenatural que l'Home.

I sabeu per què aquests senyors tan savis s'obstinen a negar a Déu? Doncs, perquè llur orgull incommensurable no els permet confessar amb digna humilitat que tot el que saben ho deuen precisament a l'Ésser que pretenen negar; perquè temen que atribuint la gràcia de sos mèrits a una mercè divina, restaria eclipsada llur pretesa omnisciència. I ve-us ací com també els homes de ciència, que, podent salvar fàcilment a la humanitat de la situació caòtica en què es rebolca, contribueixen encara, per culpa de llur supèrbia, a precipitar-la envers l'abisme.

JOSEP URPIÑA

Aquest número ha passat per la censura militar

ALEMANYA

En un comunicat que han facilitat al ministeri del Treball, s'anuncia que Alemanya esta resolta, en principi, a ratificar el Conveni de Washington, relatiu a l'aplicació de la jornada de vuit hores, a condició que l'article en el qual s'estipula que, en cas de guerra o d'esdeveniments susceptibles de comprometre la seguretat nacional, el Conveni cessarà d'estar en vigor, sigui aplicat a Alemanya.

El príncep Liwinstein, un dels delegats catòlics que assisteixen al Congrés que es celebra actualment a la ciutat d'Hannóver, en un discurs en el qual condemnà la idea d'una guerra de revenja per part d'Alemanya, exposa la seva opinió en el sentit que el Vaticà ha d'ésser admès a formar part de la Societat de Nacions, la qual cosa significaria, al seu juí, enfortir l'autoritat d'aquesta Institució, de la tasca de la qual tant cal esperar-ne a favor de la pau mundial.

Al jui d'alguns diaris anglesos, el tractat de comerç signat entre Espanya i Alemanya produirà a la indústria britànica una pèrdua de 10 milions de lliures esterlines, a causa de la merma que sofreixen amb ell les transaccions hispano-britàniques.

El partit treballista ha organitzat una campanya de propaganda política durant la tardor. En aquesta campanya pendrà part el senyor Mac Donald.

Des del dia 15 de setembre fins el 6 d'octubre es celebraran més de 200 reunions.

En algunes d'aquestes reunions faran ús de la paraula alguns ministres.

En el Congrés treballista, l'obrer Pollit ha preconitzat la necessitat de formar una inter-

El president del Congrés ha manifestat que l'assemblea afavoriria la convocatòria d'una conferència en la qual fossin representats els Sindicats russos i la Segona Internacional d'Amsterdam, per tal d'intentar d'arribar a una unió.

El diputat laborista Mr. Thorne diu que la Tercera Internacional de Moscou, per la seva actuació violenta i injuriosa, dificulta i fa gairebé impossible la unió de tots els obrers del món.

La premsa ha dit molt poca cosa dels nous regidors.

És natural. Nosaltres no sabíem tampoc què dir-ne.

Aquests sí que són veritablement nous.

Tan nous que no sabíem que existissin.

* * *

* * *

Aquesta setmana es posarà a la venda el "Somni", de Bernat Metge.

El text, acompanyat d'abundoses notes i d'un extens glossari, ha estat preparat pel nostre estimat amic Josep M. de Casacuberta, un dels joves més cultes de Catalunya. Va precedir d'un estudi preliminar sobre En Bernat Metge, del nostre il·lustre amic Lluís Nicolau d'Olwer, la competència del qual no cal elogiar perquè és ben coneguda.

La publicació dels nostres clàssics farà un gran bé a la nostra llengua. Cal que tots els catalans que l'estimen vagin adquirint les obres que es publiquin, car d'aquesta manera, a la vegada que coneixeran els nostres tresors literaris, aniran, sense donar-se'n compte, depurant i enriuint el seu lèxic.

Noticiari

ESPANYA

Una Reial ordre disposa que la plaça de secretari del Consell superior del Treball, sia provista per concurs. Els concursans tindran acabada la carrera de llicenciat en Dret, Enginyer industrial o Professor mercantil, essent preferits entre aquests, els secretaris en propietat o ajudants vice-secretaris i funcionaris dels Consells i organismes consultius del Ministeri del Treball, Comerç i Indústria, els catedràtics o auxiliars de Centres oficials, amb mèrits adquirits oficialment en Congressos Internacionals, sobre matèries administratives o que hagin estat comissionats per l'Estat, per a fer estudis a l'estranger.

—Els doctors don Hermenegild Turó i don Sebastià Birba, director i especialista en malalties dels ulls del Consultori Mèdico-Quirúrgic de la Unió Professional de Dependents i Empleats de Comerç, d'aquesta ciutat, han reprès llurs tasques al dit Dispensari. Al propi temps, havent acabat les seves vacances el doctor En Narcís Ordís, especialista en malalties de la boca, qui torna a consultar els dies acostumats, resta altra vegada complert el Quadro de Doctors que presten servei a l'alludit dispensari Mèdico-Quirúrgic de la Unió Professional de Dependents i Empleats del Comerç.

—El Bisbe-Prior de les Ordres Militars inaugura en el poble de Moral de Calatrava una Mutualitat Obrera Catòlica, que compta amb edifici social propi adequat a totes les seves necessitats.

—A València funcionen dotze taules reguladores de preus, installades als punts més importants per la Federació de Sindicats Agrícoles Catòlics, per tal d'obligar els acaparadors a posar-se en raó. Sembla que el remei dona excel·lents resultats.

—A Múrcia ha tingut lloc un esplèndid homenatge a la Virtut, al Treball i a l'Ancianitat, presidint la simpàtica i solemnia festa el senyor Bisbe de Jaca, qui la va cantar amb insuperable eloqüència.

—El prestigiós sociòleg P. Teodor Rodríguez, de l'Ordre de Sant Agustí, ha donat una notable Conferència a la Societat d'Estudis

Bascos, de Vitòria, sobre "l'organització de l'ensenyança a Espanya", abogant decididament per la descentralització, combatent el monopoli de l'Estat i demanant que es faci una gran federació regional d'entitats culturals per portar a bon terme la regeneració de l'ensenyança a Espanya, lliurant-la del dit ruïnós monopoli.

—A Còrdoba s'ha format un Bloc Agrari que sollicita la constitució de B. A. regionals per tal de defensar els interessos agrícoles, gravats i desatesos per tots els governs.

—La supressió oficial i general del joc començarà a primer d'octubre a tot Espanya. El govern busca mitjans per substituir els recursos als establiments que els rebien d'aquest vici criminal.

—La *Gaceta* publica una R. O. dissolent el Comitè nomenat el 25 d'agost del 1923, per a la Protecció de la Infància i nomenant-ne un altre d'efectiu per promoure el Congrés Internacional de P. I. i a la Maternitat, que tindrà lloc a Madrid.

ESTRANGER

El Congrés de les Trade Unions ha aprovat una proposició tendint a l'establiment d'un sistema de cooperació entre les diferents organitzacions afins d'Europa.

—El Comitè executiu del partit laborista ha resolt que els membres del partit comunista no siguin considerats en el successiu com a candidats oficials del partit laborista en les eleccions legislatives.

—S'han reunit els Delegats d'Anglaterra, França, Bèlgica i Alemanya, per tal de ratificar i posar en pràctica el Conveni de Washington referent a la jornada de vuit hores.

—El Papa, per mitjà del Cardenal Gasparri, s'ha dirigit als homes socials que han organitzat la Setmana Social de Torí recordant-los l'Encíclica *Ubi Arcano Dei* sobre el que deia respecte als múltiples errors en què queien els qui, creient-se amb possessió de la veritat, no tenen presents les ensenyances de l'Església en parlar o escriure sobre els principis bàsics socials: autoritat, propietat, etc. El Papa desitja que una formació religiosa social adequada eviti aquestes deficiències i doni eficàcia a l'acció social-catòlica.

SERVEIS DE LA COMPANYIA TRASATLÀNTICA

Línia de Cuba Mèxic.—Servei mensual, sortint de Bilbao el 17, de Santander el 19, de Gijón el 20 i de Corunya el 21, per a Havana i Veracruz. Sortides de Veracruz el 16 i de Havana el 20 de cada mes per a Corunya, Gijon i Santander.

Línia de Buenos-Aires.—Servei mensual sortint de Barcelona el 4, de Màlaga el 5 i de Càdiz el 7, per a Santa Creu de Tenerife, Montevideo i Buenos-Aires; emprenent el viatge de tornada des de Buenos-Aires el dia 2 i de Montevideo el 3.

Línia de New-York, Cuba, Mèxic.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 25, de València el 26, de Màlaga el 28 i de Càdiz el 30, per a New York, Havana i Veracruz. Retorn de Veracruz el 27 i de Havana el 30 de cada mes, amb escala a New-York.

Línia de Venezuela Colombia.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 10, de València el 11, de Màlaga el 13 i de Càdiz el 15 de cada mes, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma, Puerto-Rico i Havana. Sortida de Colón el 12 per a Sabanilla, Curaçao, Puerto-Cabello, La Guaira, Puerto-Rico, Canàries, Càdiz i Barcelona.

Línia de Fernando Poo.—Servei mensual, sortint de Barcelona el 2, de València el 3, d'Alacant el 4 i de Càdiz el 7, per a Les Palmes, Santa Creu de Tenerife, Santa Creu de la Palma i part de la costa occidental de Africa. Retorn de Fernando Poo el 2, fent les escales de Canàries i de la Península indicades en el viatge d'anada.

A més dels indicats serveis, la Companyia Trasatlàntica té establerts els especials dels ports del Mediterrani a New-York, dels ports del Cantàbric a New-York i la Línia de Barcelona a Filipines, les sortides de les quals no són fixes i s'anunciaran oportunament a cada viatge.

Aquests vapors admeten càrrega en les condicions més favorables i passatgers, als quals a Companyia dóna allotjament molt còmode i tracte esmerat, com té acreditat en son dilatat servei. Tots els vapors porten telegrafia sense fils.

Acadèmia Cots

FUNDADA EN 1879

Carrer dels Arcs, n.º 10, pral. (Travessia de plaça Sta. Anna a plaça Nova)

Tel. 5041 A. Apartat 782

CENTRE D'ENSENYAMENT ESSENCIALMENT PRACTIC, DE COMERÇ

Reforma de lletra.—Ortografia.—Correspondència comercial.—Documentació.—Pràctiques d'escriptori.—*Mecanografia*.—Càlcul mercantil i Teneduria de Llibres per partida doble, aplicats a tota classe d'empreses incloses la Banca i la Borsa.—El Títol de Tenedor de Llibres, previs exàmens per pèrits i professors mercantils.—*Classes especials per a senyorettes*.—Practical of School Languages (Llengües vives) per professors estrangers i per mètodes moderns purament pràctics.—Taquigrafia.—Geografia comercial.—Llenguàfons.

304 (05) (46.71) 605.

BIBLIOTECA DE L'ACCIO POPULAR

LLIBRES

- Tratado elemental de Sociología cristiana*, pel Reverend Dr. D. Josep M. Llovera. Quarta edició reformada. Ptes. 7, en rústega; 9 en tela.
- Sindicatos y Cajas rurales*, pel R. P. Lluís Chabaud, S. J. Quarta edició. Ptes. 8.
- Régimen legal de las Asociaciones en España*, pel Dr. D. Josep M. Boix. Ptes. 4.
- Las casas baratas*, per D. Josep M. Puyol. Ptes. 3.
- El museo Juan de Bloch y el movimiento pacifista*, per D. Pere Sangro i Ros de Olano. Pessetes 3.
- La mutualidad escolar*, pel R. P. Lizardi, S. J. Ptes. 0'50.
- Semana social de España*. Cinquè curs celebrat a Barcelona. Un tom de 700 planes. Ptes. 8.
- Almanaque ilustrado de "El Social"*. Anys 1911 (exhaurit), 1912 (exhaurit), 1913, 1914, 1915, 1916, 1917 i 1918. Ptes. 1 l'exemplar.
- Anuario Social de España*. Any I, 1915-1916. Pessetes 5.
- Anuario Social de España*. Any II, 1916-1917. Ptes. 5.
- Anuario Social de España*. Ptes. 5.

FASCICLES

- Encíclica Rerum Novarum*, de S. S. Lleó XIII. Un exemplar, 0'25 ptes.
- Las huelgas en Barcelona y sus resultados durante los años 1910 al 1914*, per M. Sastre. Pessetes 5.
- La Esclavitud Moderna*, per M. Sastre. Ptes. 3'50.
- La defensa de la Familia*, per R. Rucabado. Pessetes 0'50.
- Angoixes Socials*, per R. Rucabado. Ptes. 3'50.
- Justicia y caridad en la organización cristiana del Trabajo*, per l'Emm. i Rdm. Cardenal Guisasola, Arquebisbe de Toledo. Un exemplar, pessetes 0'25.
- Sobre los estudios sociales*. Allocució del Nunci de Sa Santedat a Espanya, Monsenyor Ragonessi. Un exemplar, pts. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- El Dr. Torras y Bages, Obispo de Vich, y la Ac-*

- ción Social Popular*. Un exemplar, ptes. 0'20; 50 exemplars, ptes. 8; 100 exemplars, ptes. 15.
- La ciencia en la Acción*, pel Dr. D. Josep M. Llovera. Ptes. 0'50.
- Deberes sociales de la mujer en las cuestiones obreras*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Pessetes 0'50.
- Deberes del momento presente*, per l'Exm. i IHm. Dr. D. Enric Reig, Bisbe de Barcelona. Un exemplar, ptes. 0'05; 100 exemplars, ptes. 3; 1.000 exemplars, ptes. 25.
- Acción social del Sacerdote*, pel Rnd. P. Gabriel Palau, S. J. Un exemplar, ptes. 0'20.
- Las Ligas de Compradores*, pel Dr. Max Turmann. Ptes. 0'15.
- ¿Qué se puede hacer por el pueblo?* Ptes. 0'15.
- Sindicato de empleados de Comercio y de la Industria de París*, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.
- Un apóstol de las uniones profesionales*, per Modest H. Villaescusa. Ptes. 0'15.
- ¡Tú serás Rey!*, per Darío. Ptes. 0'50.
- El nuevo censo electoral social. Registro de Asociaciones profesionales y entidades económico-sociales*. Ptes. 0'20.
- Elección de vocales de representación social en las juntas de Reformas sociales*. Ptes. 0'20.
- ¿Ladrones los socialistas?* Qüestió discutida per C. A., revolucionari social. Un exemplar, pessetes 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- ¿Habrá siempre clases sociales?* Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- El partido obrero segons C. Alvarez*. Un exemplar, ptes. 0'10; 50 exemplars, ptes. 4'50; 100 exemplars, ptes. 8; 1.000 exemplars, ptes. 75.
- Lecturas sociales*: "Entre costureras", ptes. 0'05; "La enseñanza técnica", ptes. 0'05; "Lecturas", ptes. 0'05; "Del lujo", ptes. 0'05; "Habitaciones obreras", ptes. 0'05.
- El Flagell de la Blasfèmia*. Ptes. 0'50.
- El sindicat i el casino*. Ptes. 0'50.
- Models d'Estatuts i Reglaments per a obres socials*.
- Fulls, Himnes*.

De venda a ACCIÓ POPULAR - Carrer Cameros 3, Pral.

FRANQUEO CONCERTADO

Atenes A. G. Provença, 167